

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - I

[Mark : 40

26-9-2016]

Sanskrit : CC-102

[8-30 to 10-00

दशकुमारचरितम् - उच्छ - ६ - दण्डीः ।

1. नीचे आपेला गद्यभंडोमांथी गमे ते जेनो अनुवाद करो. 12

(1) महति रत्नरङ्गपीठे स्थितां प्रथमं ताम्रोष्ठीमपश्यम् । अतिष्ठच्च सा सद्य एव मम हृदये । न मयाऽन्येन वाऽन्तराले दृष्टा । चित्रीयाविष्टचित्तश्चाचिन्तयम् । “किमियं लक्ष्मीः?, नहि नहि । तस्याः किल हस्ते विन्यस्तं कमलम्, अस्यास्तु हस्त एव कमलम् । भुक्तपूर्वा च सा पुरातनेन पुंसा पूर्वरजैश्च, अस्याः पुनरनवद्यमयातयामं च यौवनम् ।’

(2) अस्ति शूरसेनेषु मथुरा नाम नगरी । तत्र कश्चित् कुलपुत्रः कलासु गणिकासु चातिरक्तः, मित्रार्थं स्वभुज मात्रनिर्व्यूठानेककलहः, कलहकण्टक इति कर्कशै-रभिख्यापिताख्यः प्रत्यवात्सीत् । स चैकदा कस्यचिदागन्तोश्चित्रकारस्य हस्ते चित्रपटं ददर्श । तत्र काचिदालेख्यगता युवतिरालोकमात्रेणैव कलहकण्टकस्य कामातुरं चेतश्चकार ।

(3) अस्ति सौराष्ट्रेषु बलभी नामनगरी । तस्यां गृहगुप्तनाम्नो गुह्यकेन्द्रतुल्यविभवस्य नाविकपतेर्दुहिता रत्नवती नाम । तां किल मधुमत्याः समुपागम्य बलभद्रो नाम सार्थवाहपुत्रः पर्यगैषीत् । तयापि नववध्वा रहसि रभसविघ्नितसुरतसुखो झटिति द्वेषमल्पेतरं बबन्ध । न तां पुनर्दृष्टुमिष्टवान् । तद्गृहागमनमपि सुहृद्वाक्यशतातिवर्ती लज्जया परिजहार ।

[P.T.O.]

2. કથા-આખ્યાયિકાનાં લક્ષણો જણાવી, “દશકુમારચરિતમ્” નું ગદ્યકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

16

2. દૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- (1) ધૂમિની વૃત્તાંત
- (2) મિત્રગુપ્તનું પાત્ર
- (3) દંડીની પાત્રાલેખનકલા
- (4) કંદુકનૃત્ય પ્રસંગ
- (5) દંડીનું જીવન.

3. નીચેનામાંથી ગમે તે છ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો.

12

- (1) દંડીએ કઈ કઈ કૃતિઓની રચના કરી છે ?
- (2) ‘દશકુમારચરિતમ્’ નો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.
- (3) મિત્રગુપ્તને યવનો કઈ રીતે બચાવે છે ? તેનામાં કેટલું સામર્થ્ય છે ?
- (4) રત્નવતીનો બલભદ્રે કેમ ત્યાગ કર્યો ?
- (5) શક્તિકુમારે કન્યાની પરીક્ષા માટે કયો પ્રશ્ન પૂછ્યો ?
- (6) કલહકંટકે ચિત્ર જોઈને શો અભિપ્રાય આપ્યો ?
- (7) ભવન્તિ અને પઠથઃ રૂપો ઓળખાવો.
- (8) અયુધ્યથાઃ અને અત્યજમ્ રૂપો ઓળખાવો.
- (9) નૃત્યસિ અને નમામઃ રૂપ ઓળખાવો.
- (10) પચધ્વે તથા અભવન્ રૂપ ઓળખાવો.